

Látszólag csökken a feketemunka

Országszerte még mindig több ezren vannak

• Bár a hivatalos statisztikai adatok szerint csökken a feketén foglalkoztatott személyek száma, országszerte még mindig több ezren vannak. A törvényt tavaly szigorították, akkor jelentősen nőtt az ilyen esetben kiróható pénzbüntetések értéke is. A módosításoktól a törvényalkotók azt várják, hogy teljesen visszaszorítsa a feketemunkát.

SIMON VIRÁG

Az érvényes törvénykezés értelmében a munkaadók kötelesek szerződést kötni a munkavállalóval legalább egy nappal azelőtt, mielőtt munkába áll. Erre azért van szükség, mert a munka megkezdése előtt le kell jelenteni az országos nyilvántartásba (Revisal), hogy egy új személyt alkalmaztak. A megkötött szerződésből egy aláírt és lepecsételt változatot meg kell kapjon az alkalmazott, és egyet a cég nyilvántartásába is be kell vezetni, azt pedig kérésre meg kell mutatni a munkaügyi felügyelőknek.

Mit szabályoz a törvény?

Jó tudni, hogy próbaidős is csak úgy lehet valaki, ha szerződést kötöttek vele. Nem lehet foglalkoz-

Az építkezésben gyakran „feketén” dolgoznak a szakképzetlen munkások

FOTÓ: PIXABAY.COM

tatni olyan munkavállalót, akinek betegség vagy más okból (például gyermeknevelési szabadság) fel van függesztve az érvényes szerződése. Azt is szabályozza a törvény, hogy mi történik a részmunkaidős személyek esetében. Ha valakinek a munkaszerződésében rögzítik, hogy csak naponta két órát dolgozik, és ezt az időszakot is megjelölik, akkor máskor nem végezheti az adott munkát.

A Maros megyei Munkaügyi Felügyelőség aligazgatója, Eva Man szerint az, aki hivatalos iratok nélkül vállal munkát, mindenképp veszít: részben azért, mert nincs egészség-

ügyi biztosítása, nincs nyilvántartva az, hogy dolgozik, másrészt nem nő a munkarégisége, és ez végső soron nyugdíja értékét is érinti, mi több, nincs védve egy esetleges munkabaleset alkalmával sem.

Milyen bírságra számíthatnak?

Az érvényben levő törvény jelentős pénzbírságot és büntetést ró ki a feketén dolgoztatók számára. Azok a cégek, akiknél az ellenőrzéskor olyan munkások dolgoznak, akik nincsenek hivatalosan alkalmazva, akár 20 ezer lejes pénzbírságra is számíthatnak. Ha ötnél több em-

berük dolgozik feketén, bűnügyi feljelentéssel kell számolniuk, mi több, felfüggeszthetik a cég működését, eltilthatják a közbeszerzésektől és az uniós pályázatokról. Az előírások értelmében az ötnél több személyt hivatalos iratok nélkül dolgoztató cégek vezetőit 3 hónaptól 2 évig terjedő börtönbüntetésre is ítélik. De nemcsak a munkaadót büntetik, hanem azt

a munkavállalót is, aki hivatalos iratok nélkül dolgozik: a rá kiróható bírság 500-tól 1000 lejig terjed.

Iratok nélkül dolgozó munkások

Az országos kimutatás szerint 2013-tól folyamatosan csökken a feketén foglalkoztatott és azonosított személyek száma. Míg 2013-ban országosan 15 761 ilyen személyt értek tetten, 2014-ben 14 096-et, 2015-ben már csak 10 332-öt, 2016-ban 9936-ot, tavaly pedig 5609-et.

Maros megyében novemberben a munkaügyi felügyelők 14, hivatalos iratok nélkül dolgozó személyt azonosítottak 9 cégnél. A cégek áruszállítással, parkettgyártással, építkezéssel foglalkoztak, italmérőket vagy üzleteket működtettek. A munkaügyi felügyelők által kirótt büntetés értéke 320 ezer lej, de ezt nemcsak a feketemunkáért rótták ki, hanem a helyszíni ellenőrzéseken talált más kihágásokért, törvénysértésért is. Hargita megyében novemberben hat cégnél találtak hivatalos iratok nélkül dolgozó munkást, összesen nyolcat. A tisztázatlan munkaviszonyok és a mulasztások miatt kirótt büntetések összértéke 178 500 lej volt.

Jó tudni, hogy azok, akiket feketén foglalkoztatnak, panaszt nyújthatnak be a munkaügyi felügyelőségekre, kérve, hogy vizsgálják ki az ügyüket, de kihallgatást is kérhetnek az intézmények vezetőitől, hogy eligazítást kapjanak és választ kérdéseikre. Ezeket a panaszokat bizalmasan kezelik a hivataloknál. Az is fontos tudnivaló, hogy ha a törvénysértésre fény derül, a céget kötelezik, hogy visszamenőleg kifizesse az államnak a hivatalos iratok nélkül ledolgoztatott munkaidőre érvényes adókat és illetékeket.

RÖVIDEN

Előzetesben a gyanúsított

Harmincnapos előzetes letartóztatásba helyezte a Hargita Megyei Törvényszék a székely udvarhelyi Budvár utcában vasárnap kiróbbant csoportos összetűzés során elkövetett emberölés gyanúsítottját. A 21 éves T. D. 24 órás őrizetbe vétele után hétfőn este a Hargita Megyei Törvényszék jóváhagyta az ügyészség harmincnapos előzetes letartóztatási javaslatát. A féltékenységre és az alkoholfogyasztás miatt kialakult konfliktust követően a 40 éves B. J. életét veszítette. A kórházba utalt három sérült nincs életveszélyben.

A Nyugati szövetséghez hasonló kezdeményezésben látják a jövőt

• Tízmilliárd eurós költségvetésű befektetési alapot létesít a kormány helyi fejlesztések finanszírozására – jelentette be Viorica Dăncilă. A kormányfő szerint az intézkedést a Helyi Fejlesztések Országos Programja (PNDL) kiegészítésének szánják, az erre fordítandó pénzt belefoglalják a 2019-es költségvetésbe.

BÁLINT ESZTER

Nem kizárt, hogy a kormányzati bejelentés arra érkezett válaszként, hogy Nyugati Szövetség (AVE) néven összefogott az elmúlt hétfőn Erdély, a Partium és a Bánság négy nagyvárosa: Arad, Kolozsvár, Nagyvárad és Temesvár, hogy közösen segítsék elő a térség fejlődését, és hívjanak le európai

uniós forrásokat. Közben Resicabánya szintén nemzeti liberális párti (PNL) polgármestere, Ioan Popa bejelentette, hogy városa megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy csatlakozzanak a Nyugati Szövetséghez.

Székelyföldnek is esélyt hozhat

„Természetes folyamat, hogy a nagy történelmi régiók vagy kistérségek

szintjén fejlesztési érdektársulások jönnek létre, függetlenül attól, hogy ezt elismerik, vagy vannak, akik vesztélyesnek tartják” – értékelt megkeresésünkre Tănczos Barna. Az RMDSZ szenátora hangsúlyozta, ezeket a folyamatokat nem lehet leállítani. Emlékeztetett, hogy a szövetség tervezetében, amely a gyulafehérvári ígéreteket emelné törvényerőre, éppen a fejlesztési régiók létrehozásának, a különleges státusú autonómiák megteremtésének lehetőségét szorgalmazzák.

Nem szeparatizmus

„Ez a tervezet a természetes folyamatok törvényes lezabályozása, ezzel is érveltünk, akkor azt mondták, nincs igazunk, és néhány nap múlva a nyugati városok szövetségre lép-

tek. Ez egy jó példa arra, hogy ezeket a folyamatokat nem lehet figyelmen kívül hagyni, törvényes keret kell biztosítani a társulásoknak” – fejtegette ki Tănczos Barna, aki szerint hasonló szövetségeket meg lehet alakítani Moldvában, az ország déli részén vagy éppen a Székelyföldön. Felidézte, hogy évekkor elelőtt, amikor a székelyföldi települések önkormányzati határozattal próbáltak csatlakozni egy közös társuláshoz, „mindenki szeparatizmust kiáltott”, ami egyértelműen magyarellenes retorika volt, hiszen ma már sokkal kevesebben bírálják a nyugati városok társulását. A politikus szerint egyre nagyobb az esélye, hogy törvényes keret legyen a fejlesztési társulások megalakulására, melyek infrastrukturális projektek mentén jöhetnek létre.